

Til høringsparterne på vedlagte liste

J.nr. 22-187-000008
Ref. MORFRE
Den 9. september 2022

Høring over udkast til bekendtgørelse om tilskud til miljø- og klimavenligt græs

Hermed sender Landbrugsstyrelsen udkast til bekendtgørelse om tilskud til miljø- og klimavenligt græs i høring.

Bemærkninger til udkast til bekendtgørelsen sendes til Landbrugsstotte-Geodata@lbst.dk senest **7. oktober 2022** med angivelse af j.nr. 22-187-000008.

Eventuelle spørgsmål til det faglige indhold af materialet bedes rettet til:

- Kresten Munk Skov Jensen på kmsj@lbst.dk eller tlf.nr. 25 23 83 53 eller
- Moritz Frey på morfre@lbst.dk eller tlf.nr. 20 36 85 38.

Høringsvar bliver offentliggjort på www.hoeringsportalen.dk efter høringsfristens udløb, for så vidt disse ikke stammer fra ministerier eller myndigheder under ministerierne. Ved afgivelse af høringssvar samtykkes til offentliggørelse af høringssvaret, herunder afsenders navn og mailadresse.

Baggrund

Landbrugsstyrelsen henviser indledningsvis til bilag til dette høringsbrev, som indeholder et overblik over Landbrugsstyrelsens struktur for implementering af arealstøtteordninger og koblet støtte ifm. den danske implementering af den kommende EU-landbrugsreform (strategisk CAP-plan) 2023-2027.

Arealtilskud til miljø- og klimavenligt græs er en del af den danske implementering af den kommende EU-landbrugsreform (strategisk CAP-plan) 2023-2027 og den politiske aftale om grøn omstilling af dansk landbrug, som blev indgået mellem regeringen og Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance og Kristendemokraterne i Folketinget den 4. oktober 2021.

Tilskud til miljø- og klimavenligt græs ydes under artikel 31 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1305/2013 og (EU) nr. 1307/2013.

Ordningens indhold i hovedtræk

Indledning

De kommende år bliver en større del af landbrugsstøtten øremærket til grønne bio-ordninger (også kaldet eco-schemes), der gavner klima, miljø og biodiversiteten. Indsætterne ligger under den direkte støtte og bliver 1-årige arealordninger, som dog kan søges gennem flere år. Bio-ordningerne er frivillige ordninger,

der gør det muligt for landbrugeren at få ekstra tilskud til et areal, hvis landbrugeren gennemfører et grønt tiltag.

Ordningen tilskud til miljø- og klimavenligt græs er en sådan etårig bio-ordning med tilskud til forlængelse af omdriftstiden og har til formål at opnå en højere effekt på miljø og klima på visse græsarealer. Dette sker ved, at der for visse græsarealer, der har ligget med græs uden pløjning i minimum to sammenhængende år umiddelbart forud for støtteåret, stilles krav om ét år mere med græs uden pløjning. Forårsplojning med efterfølgende udlæg af græs i renbestand medregnes som første driftsår med græs.

Ordningen bidrager med en kulstofopbygning på 30 kg kulstof pr. år pr. ha ifølge Aarhus Universitet, hvilket svarer til en klimaeffekt på 110 kg CO₂-ækv/ha/år.

Der vil være en mindre kvælstofudvaskning fra græsarealet, end hvis arealet lå med andre afgrøder. Aarhus Universitet angiver for græs og frøgræs en kvælstofeffekt på 12-45 kg N/ha sammenlignet med jord efter vårkorn uden efterafgrøder.

En afledt positiv effekt er, at der opnås øget biodiversitet i jordbundsfaunaen, forebygges udvaskning af kvælstof, og at jordens frugtbarhed og pulje af organisk materiale opbygges.

Ordningen medvirker ved en reduceret miljøpåvirkning indirekte til implementering af nitratdirektivet og vandrammedirektivet.

Ordningen er endvidere relevant i forhold målsætningen om at øge kulstoflagringen gennem en ændring af dyrkningspraksis i landbruget.

Ansøgning om tilskud

Landbrugere, der ønsker at få tilskud til miljø- og klimavenligt græs, skal hvert år indsende en ansøgning om tilskud. Ansøgning om tilskud skal indgives på et særligt skema, fællesskema, der indgives efter bestemmelserne i den bekendtgørelse, som aflyser den nuværende bekendtgørelse om markblok, elektronisk fællesskema og elektronisk tilsagnsskema, og som er en horisontal bekendtgørelse, der gælder for ansøgninger på Landbrugsstyrelsens arealordninger, herunder ansøgninger om tilskud under de nye bio-ordninger. Den nye bekendtgørelse om ansøgninger m.v. til visse ordninger for landbrugere sendes i høring i løbet af efteråret.

For at lette ansøgningsprocessen er der en bestemmelse om arealer, der ikke kan omfattes af ansøgning om tilskud. Disse arealer kan indgå i den indtegnede ansøgte mark, men da disse arealer ikke anses som omfattet af ansøgning om tilskud under ordningen, bliver de fratrukket ved fastsættelse af størrelsen af den ansøgte mark, herunder bl.a. arealer, som er registreret som § 3-arealer og 3 meter-bræmmer. I § 4, stk. 1, nr. 1-3, henvises der til en elektronisk kortportal, som Landbrugsstyrelsen forventes at oprette, og som vil indeholde Landbrugsstyrelsens retligt normerende kort.

Kriterier for tilskud

Kriterier for tilskud kan betragtes som adgangsbetingelser til ordningen og er opdelt i fire paragraffer.

Den første paragraf omhandler bagudrettede kriterier, rådighed og arealstørrelsen. Den anden paragraf omhandler anden regulering. Den tredje paragraf omhandler anden regulering i form af tilskudsordninger. Den fjerde paragraf omhandler forhold, der er omhandlet i den kommende lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.

Efter den første paragraf må arealet fra den 1. maj i det 2. kalenderår forud for ansøgningsåret og frem til ansøgningsåret ikke have været udsat for jordbearbejdning. Ansøges der eksempelvis om tilskud i 2023, gælder forbud mod jordbearbejdning således fra den 1. maj 2021. Ved jordbearbejdning forstås enhver form for bearbejdning af jorden, som kan foretages i forbindelse med jordbrugsmæssig anvendelse af jorden, herunder pløjning og harvning, og som varigt ødelægger det eksisterende plantedække. Arealet må derimod strigles og eftersås med græs, eksempelvis i tilfælde af skader efter udvintring eller tørke. Det kræves endvidere, at der er blevet udbetalt grundbetaling i de to kalenderår forud før ansøgningsåret, i ovenstående eksempel i 2021 og 2022. Sidstnævnte gælder også for selve ansøgningsåret. I den samme periode skal arealet have været udlagt med en af de i bilag 1 anførte afgrøder. De i bilag 2 anførte afgrøder må dog kun have været udlagt i det 2. kalenderår forud for ansøgningsåret, det vil sige i 2021 i eksemplet. Der kræves også rådighed over arealet ved udløb af ansøgningsfristen og en arealstørrelse på mindst 0,01 ha for hver enkelt ansøgt mark. Det samlede areal, hvortil der ansøges om tilskud, skal ved udløb af ændringsfristen udgøre mindst 0,30 ha.

Ifølge bestemmelserne i den anden paragraf gives ikke tilskud for arealer, der allerede er omfattet af en regulering, der har virkning inden for ansøgningsåret, og som indebærer forpligtelse til, at arealet ikke udsættes for jordbearbejdning.

Det fremgår af den tredje paragraf, at nærværende tilskudsordning ikke kan kombineres med tilsagn om tilskud til forbedring af miljøet og landskabet (ældre 20-årige tilskudsordninger fra programperioden 2007-2013), til miljø- og klimavenligt landbrug samt til Natura 2000 og betalinger i henhold til vandrammedirektivet under et af landdistriktsprogrammerne, bortset fra tilsagn om tilskud i medfør af bekendtgørelse om økologisk arealtilskud.

Ordningen er heller ikke forenelig med de kommende ordninger om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold, lavbundsområder og fysiske vandløbsindsatser på landbrugsjorder eller tilskud til pleje af græs- og naturarealer under artikel 70 i forordning (EU) 2021/2115.

Sidst men ikke mindst kan der ikke ydes tilskud til miljø- og klimavenligt græs samtidig med tilskud til de kommende bioordninger ekstensivering med slæt, varieret planteproduktion samt biodiversitet og bæredygtighed. Bekendtgørelser om disse ordninger sendes i høring i løbet af efteråret. Der er dog ikke noget til hinder for, at der på arealerne også søges tilskud under den kommende bio-ordning økologisk arealstøtte.

Sammenfattende kan arealer, hvortil der søges tilskud for miljø- og klimavenligt græs, samtidig modtage grundbetaling, ø-støtte og tilskud under bio-ordningen om økologisk arealstøtte, dog undtaget frugt- og bærtillæg. Der kan desuden modtages tilskud fra landdistriktsprogrammets ordning for økologisk arealtilskud (flerårige tilsagn).

Forpligtelser

Tilskud til miljø- og klimavenligt græs er betinget af, at arealet i ansøgningsåret er udlagt med en af de i bilag 1 til bekendtgørelsen anførte afgrøder, at arealet i ansøgningsåret ikke udsættes for jordbearbejdning, og at ansøger giver de oplysninger og fremsender de dokumenter, som Landbrugsstyrelsen anmoder om til brug for administrationen af tilskuddet.

Tilskuddets størrelse

Tilskuddet for ansøgningsåret udgør 201,34 EUR pr. ha. Støttesatsen er fastsat på baggrund af uafhængige beregninger fra Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (IFRO), Københavns Universitet. Der er lagt vægt på, at satsen skal kunne understøtte anvendelse af længere omdriftstid i driften af græsarealer. Satsen skal derfor kunne kompensere for de meromkostninger og indkomsttab, der er forbundet med at

opfylde kravet om en længere omdriftstid på græs. Med henblik på at opnå klimaeffekten ved at forlænge omdriftstiden på græsarealer, er der fastsat en arealmålsætning på 198.000 ha pr. år. Den nuværende praksis for pløjning af græsarealer er identificeret på grundlag af ansøgningsdata og ud fra, at arealet skifter afgrødekategori fra græs til en anden afgrødekategori end græs. På baggrund af denne praksis og ved samtidig at tage højde for de græsarealer, der ikke kan opnå adgang til ordningen, er satsen fastlagt med henblik på med sikkerhed at opnå tilslutning fra græsarealer, der ellers risikerer at blive omlagt, således at det er muligt at opnå en tilslutning til ordningen på 198.000 ha.

Ved under- eller overansøgning under ordninger omfattet af artikel 31 i forordning (EU) 2021/2115 kan tilskuddet blive nedsat eller forhøjet med henblik på at opnå den nødvendige fleksibilitet.

Overdragelse af areal

Hvis et areal, hvortil der er søgt tilskud til miljø- og klimavenligt græs, bliver overdraget helt eller delvis inden for ansøgningsåret, vil tilskuddet uanset overdragelsen blive udbetalt til ansøger. Ansøger forbliver ansvarlig for opfyldelse af krav og kriterier for tilskud.

Overtrædelser og kontrol

Kontrol og sanktioner er under det nuværende Landdistriktsprogram reguleret i EU-forordninger.

Fra 2023 bliver kontrol og sanktioner medlemsstaternes ansvar. Det betyder, at hjemlen i den danske administration til at anvende forskellige kontrolmetoder samt pålægge ansøgerne sanktioner i tilfælde af manglende overholdelse af tilskudsbetingelser fremover skal fremgå af Landbrugsstyrelsens regler.

Bestemmelser om kontrol og sanktioner vil fremgå af en særskilt horisontal bekendtgørelse, nærmere bestemt Landbrugsstyrelsens *bekendtgørelse om kontrol, reduktion af tilskud, samt sanktioner for visse støtteordninger under Den Europæiske Unions fælles landbrugspolitik i 2023-27*, som fastlægger fælles regler om tilsyn og kontrol, herunder regler om ansøgers medvirken ved kontrol, samt regler om tilskudsreduktion, sanktioner, m.v. for visse ordninger, der finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), herunder de nye bio-ordninger.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

De erhvervsøkonomiske konsekvenser af bekendtgørelsen er beskrevet i det vedlagte dokument om erhvervsøkonomiske konsekvenser (EØK). Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) har modtaget bekendtgørelsesudkastet i præhøring. OBR vurderer, at bekendtgørelsesudkastet medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet. Konsekvenserne består i, at landbrugerne i forbindelse med at søge tilskud fra ordningen, er pålagt en række administrative byrder i form af ansøgningsprocesser og kontrol. Disse konsekvenser vurderes at være under 4 mio. kr., hvorfor de ikke kvantificeres nærmere.

Digitaliseringsklar lovgivning

Venstre, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Alternativet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti har indgået aftale om digitaliseringsklar lovgivning.

Bekendtgørelsens bestemmelser giver mulighed for digital understøttelse.

Ansøgning om tilskud til miljø- og klimavenligt græs indgives i et særligt skema (fællesskema), der udfyldes og indsendes elektronisk ved brug af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris brugerportal Tast selv, som kan tilgås via Landbrugsstyrelsens hjemmeside. Ansøgning via det særlige skema muliggør en høj grad af automatisk sagsbehandling og genbrug af data.

Ansøgere kan tilgå Tast selv ved anvendelse af NemID eller MitID, og tilskuddet udbetales til ansøgers NemKonto, hvorved eksisterende offentlig it-infrastruktur anvendes.

Agil erhvervsrettet regulering

De fem principper for agil erhvervsrettet regulering omfatter følgende: Muliggør anvendelse af nye forretningsmodeller, mere enkel og formålsbestemt, teknologineutral, helhedstænkende og sikrer brugervenlig digitalisering.

Landbrugsstyrelsen har vurderet, at principperne for agil erhvervsrettet regulering ikke er relevante for tilskudsordningen. Landbrugsstyrelsens vurdering har været i præhøring i Erhvervsstyrelsen, som ikke har bemærkninger hertil.

Forholdet til EU-lovgivningen

Tilskud til miljø- og klimavenligt græs er en ordning med ophæng i artikel 31 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115. Bekendtgørelsen indeholder den nationale gennemførelse af tilskudsordningen inden for rammerne af Europa-Parlamentets og Rådets forordninger (EU) 2021/2115 og 2021/2016 (den horisontale forordning) med tilhørende gennemførelsesbestemmelser og inden for rammerne af den danske strategiske CAP-plan 2023-2027.

Bestemmelserne i bekendtgørelsen går ikke videre end minimumskravene i EU-lovgivningen, herunder hvad der er nødvendigt for at administrere ordningen.

Ikrafttrædelsesdato

Bekendtgørelsen er planlagt at træde i kraft den 1. januar 2023.

Med venlig hilsen

Landbrugsstøtte & Geodata
Landbrugsstyrelsen